

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Münsterianæ, 1665

XIV. De nautis & naufragium patientibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

omnino non teneat, nec etiam quoad alios capaces, & res alias valeat, siveque disponens privilegio, dispensatione, facultate, & indulto praedicto, ejusque usu & commodo, etiam in ceteris omnibus ipso sit iure privatus. Nemo quantumvis capax illius prae-textus fructus, res, pecunias, aut prorsus alia bona sua faciat, nec illa deinens prescritione, aut ullo alio juris presidio adjuvetur, sed ad integrum illorum restitucionem, quo cum temporis laplo non obstante, debeat coegeri. Ita ut omnes in Ecclesiis, monasteriis, beneficiis successores, tam coniunctum, quam divisum, siveque videlicet pro rata parte sua, illa omni tempore recuperare possint, & qui primus ceteris ab eo monnis & negligentibus judicium intendere, ei foli res tota merito vindicetur. Nullis vero hujusmodi successoribus, pro praedictis insistentibus, ac etiam de peculio alias quam ex rebus Ecclesiasticis concesso, locorum ordinarii, tam concessorum & reliorum illegitimis, eorum vero causa, quam quorunque aliorum bonorum immobilium, mobilium, & se moventium, necon pecuniarum, fructuum, rerum, & iurium, alias sub dictis testamentis, donationibus, legatis, & dispositionibus comprehensorum, corporalem professionem, amotis inde & expulsa quibuscumque detentoriis, sive incapacibus sive capacibus, per vel alium, seu alios, libera apprehendant, & apprehen-sam hujus fideis nomine custodian, donec ipsa fides de illis, uti tumuleri piorum operum necessitas duxerit providendum. Bona vero, res, & iura feudalia, vel emphyteutica (aliis legitimis ad ea forte vocatis non existentibus) eo ipso devoluta, & juri ac proprietati suarum Ecclesiarum & locorum restituta, & cum reliquo eorum bonis consolidata esse declaramus.

Pius IV.

Bona Ecclesiastica sine induito Apostolico ultima voluntatis arbitrio non relinquuntur.

CAP. I V.

Graue nobis & molestum accidere solet, cum de personarum Ecclesiasticarum actionibus, qua integritatis exemplo ceteris prestare debent, ea nobis deferuntur, qua & eorum fama sinceritatem denigrare, & Camera nostra Apostolica incommodum ac detrimentum afferre videantur: unde nos ut malitiosorum pravis intentionibus occurrere valeamus, debita postmodum remedia in medium afferre, & perniciose fraudibus, prout ex universalis nostra Curia sollicitudine tenentur, obviare cogimus. Cum itaque (sicut ex proborum & fide dignorum hominum relatione nuper accepimus) quamplures Pralati, Presbyteri, & alii Ecclesiastica persona diversarum provinciarum, locorum, & dominiorum, & praesertim regni Neapolis, nulla à nobis, seu sede Apostolica facultate testandi suffici vel muniri, sed teneritate propria, & forsan ad suorum importunam suggestionem impulsu, in eorum ultimi voluntatis testamenta sua condendo, ac donations, seu legata, aut codicilos faciendo, de bonis suis diversimode, licet id facere nullo modo & possint, neque debent, disponere audeant, ipsaque bona sub diversis conflictis prae-textibus & coloribus hospitalibus, ac piis locis, & forsan cum prmissione clandestinis, quod eorum confanguineis vel affinibus, aut aliis personis ab eisdem testatoribus nominatis, post illorum obitum ab ipsis hospitalibus & locis de certa seu quora portione bonorum hujusmodi subveniantur, testari, relinquere, legare, codicillari non erubescant, in dicta Camera grave damnum & prejudicium maximum, dicta Camera indemnitat opportune consilere, & inconvenientibus hujusmodi pro officiis nostri debito congruum remedium adhibere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, non ad

a. Ut in c. quia nos, & s. relatum. z. de testi.

tuam vel alterius pro te nobis super hoc oblati penitentia instantiam, auctoritate Apostolica, tenore prestitum decernimus & declaramus, omnia & funguentia, donationes in illis, vel mortis causa locis, testatoribus, legatis, & quacunque aliis in omnibus voluntibus per quoscumque Ecclesiarum praelates, eis triarchali, Archiepiscopali, vel Episcopali praefecti dignitate, ac quorundam monasteriorum capitulois ordinis Abbates, seu commendatarios, ac presbyteri alias qualibet Ecclesiasticas personas praeditas, & cuncte alias, quae ex bonis & redditibus Ecclesiasticis beneficiorum fructus percipiunt, absque nostra levissima fidei speciali licentia & facultate quocunque in futurum ab illis quocunque prius, auctoritate colore, etiam in favorem hospitalium, & aliorum locorum hujusmodi de dictis redditibus fieri, credi, & testari, seu relinquere, aut quovis ultime voluntatis disponi contingat, nulla, irrita, iniuria, inutilia, ac nullius roboris, vel momenti fore, & esse, neque etiam hospitalibus, & piis locis praefatis, sicut ad Cameram ipsam solum fraudandis, prout ex dictis fraudibus deluper commisisti & repertis nobis confusa, prmissa fieri clare appareat, ullatenus deinceps facta, neque subsistere, aut testamentis suis injuria quemquam iuvare, aut ueri, nec effectum aliquem ratione habere, vel fortiri.

—

TITVLVS XIV.

DE NAVTIS ET NAVFRAGIIS patientibus.

Julius Tertius.

Naufragata bona occupantes, & naufragi impediti communicanter, qua vero in opulentiori continetione naufragia remanentur.

CAP. I.

Ordinamus, statuimus, firmantes & iurabili obsequi mandamus, in virtute iste obedientie, & sub excommunicatione, accessus in millionum ducatorum auri largorum camera Apostolica applicandorum penitus, quatenus in urbe Romana que portibus & ripis aliquis omnibus, & longe levitatibus, terris, casulis, ripis, portibus, & platis, Romanarum Ecclesiarum medietate vel immediate subiectis, etiam Pratorum, dominorum temporalium, & Romanorum dictatum terrarum in quibus est commercium maximum, persona aliqua cuiuscumque gradus, Ecclesiasticis vel clericis, communiter vel diversiter, offensas sativator, etiam Cardinalatus honore fugient, deinceps non audeat, vel permittat præbere impeditum, aut genus aliquod molestia præfatur, dictis nauis & mercum conductoriis subditis Imperatoris, qui cum domo sumptuoso tempore infortunium aucti naufragium patiuntur in dictis ripis, aut prope ripas, vel inter mare leuis in aliqua parte illius aut portibus seu platis (quod Deus avertat) aut quovis alio voluntario aut necessario, infortunio aut pacifico modo eos inibi applicare contingat, inquam, cumque ripam, portum, aut plagam dictarum terrarum, quinimodo illi favore & opere gratis recipiant, & benignè tractentur, resiliendo & resiliui faciendo res & bona eorum in talibus navigi condite, si ea per aliquid vel aliquos detinere, & occupari contingat, vel a posteriorum occupabuntur aut detinabuntur, ad effectum, ut stante hujusmodi bona comparatione eorum querela cessent, & illi libenter animo conductant ad loca prædicta se & eorum merces. Et ut Christi fideles ad primissima allientur, ac ab eis naufragium hujusmodi patientibus promptiora sub sidia præbeantur, omnibus & fidelibus utriusque sexus Christi fidelibus, qui auxilium,

confilium, & favorem naufragium patientibus in repARATIONe & conSERVATIONe fuorum bonorum praestiterint, 10. annos & totidem quadragena de injunctis eis poenitiens in Domino relaxamus. Rom. 22. Oct. 1554.

Paulus Tertius.

Fuerat res qua jacenti post naufragium in ripa aut portibus locorum maritimarum diripiatur, repulso omni consuetudini praeceptu, nisi restituatur.

CAP. I.

Vllius Papa II. considerans tam civili quam canonica lege licere unicuique naufragium suum impunē colligere, ac jacta in mari, allevandi oneris caufa, recuperare, illaque diripentes furtum committere, & graviter diligere, ac Christianos naufragium patientes, rebus suis poliantes, diversi poenī puniri: & propterea consuetudinem prædictam, tanquam contra regulam fidei, qua unus alterius auxilio esse tenetur, merito corruptelam appellari, neminiisque suffragari debere, cujuscunque temporis cursu muniantur: Volensque (sicue eius in cunctis pastorali officio) omnium mari terraq; ad aliam urbem nostram venientium securitatē & tranquillitatē providere, periculisque hujusmodi obviare, ac venientium ad aliam urbem ex omnibus mundi partibus, tanquam ad matrem, de necessariis cum opulentia prouidere, necnon animarum eorumdem Christi si eum salutem confuleret, motu proprio, non ad alicujus sibi super hoc oblatā petitionis instantiam, sed de ejus mera delibera-

tione, & ex certa suaientia, consuetudinem capienda & retinendi bona, per naufragium vel jactum, levandē naves gracia, aut alia necessitate urgente, factum ad littora maris, civitatum, terrarum, & locorum Rom. Ecclesiæ mediare vel immediate subjectorum pertinentia, allegari non posse, illamque nulli in judicio vel extra illud suffragari debere, auctoritate Apostolico decrevit & declaravit: Et ultra poenas tam à lege, quam à canone contra tales spoliantes bonis suis Christianos naufragium patientes, & raptore in littore maris, civitatum, terrarum & locorum, Romanæ Ecclesiæ mediate vel immediate subjectorum, haec tenus inflata, quas pro posteriori cautele innovavit & confirmavit, talium spoliantium cuiuscunque auctoritatis & dignitatis forent, bona & iuria quæcumque præmissa, confiscavit & publicavit, illaque Cameræ Apostolica confiscata, & publicata, & locorum dominios id fieri permittentes, excommunicatos eo ipso fore decrevit, & etiam declaravit: Dictosque raptores in flagrantib; crimine repertos, ut latrones & graffatores puniri posse, alias ut fures: præterquam si nautis in maniferto naufragii & subversionis periculo constitutis, corum openi & auxilium impiorumibus & exposcentibus, non absque vita discrimine in personarum & rerum conservatione auxilio fuerint, vel alias ab imminentis & præsentanei naufragii periculis, ipsorum labore & opera liberaverint, & salvos reddiderint, aut bona jam deperdita recuperaverint.

FINIS.

SEPTIMI DECRE- TALIUM LIBER TERTIUS.

TITULUS I. DE VITA ET HONESTATE CLE- RICORVM.

Leo Decimus, in Concilio Laterano.

Clerici habitus decore modesti incedant, omnem luxus ornatum fugientes, sub pena be- neficiorum que possident.

CAPUT I.

Letrici temperate ac modestè omnia faciant, & tam beneficiati quam in sacris ordinibus constituti a comam neque barbam non nutriant, neq; mulas aut equos cum phaleris, ornamentijs, ex velluto aut serico factis, habeant, sed ex panno tantum aut corio simpliciter

 ex jussu modis rebus a Cap. clericus. de vita & honestate clericorum. Ex Concilio Carthaginensi.

urantur. Si quis contrafecerit, excommunicationem incurrit, & si post legitimam admonitionem in hujusmodi pertinacia obstinatus permanefit, beneficis omnibus quæcumque haber privatus sit & esse censeatur, eaque sic vacante a sede Apostolica libere impletari valeant.

Pius Quartus.

Clerici non solum interna vita munditia, veremetiam exteriorum decenti habitus ornatus & modesta vita integratatem & gravitatem probent.

OOOO 5